

OCHRONA ŚRODOWISKA

III. OCHRONA ŚRODOWISKA

➤ KLUCZOWE DOKUMENTY ZWIĄZANE Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

1. Program ochrony środowiska dla Miasta Żyrardowa na lata 2016-2019 z perspektywą do roku 2023.
2. Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Żyrardowa.
3. Program ograniczenia niskiej emisji na terenie Miasta Żyrardowa w latach 2018-2024
4. Plan gospodarki niskoemisyjnej dla Miasta Żyrardowa.
5. Program usuwania wyrobów zawierających azbest z obiektów zlokalizowanych na terenie Miasta Żyrardowa w latach 2008-2032.
6. Strategia Zrównoważonego Rozwoju Żyrardowa do roku 2025.

➤ GŁÓWNE CELE DZIAŁAŃ PROEKOLOGICZNYCH NA TERENIE ŻYRARDOWA:

- Osiągnięcie wymaganych standardów jakości powietrza (poprawa jakości powietrza, ograniczenie emisji zanieczyszczeń pochodzących ze źródeł niskoenergetycznych oraz emisji ze źródeł komunikacyjnych).
- Racionalna gospodarka odpadami (minimalizacja składowania odpadów, właściwa segregacja odpadów, likwidacja wyrobów zawierających azbest).
- Zmniejszenie oddziaływania hałasu (realizacja przedsięwzięć zmniejszających narażenie na hałas komunikacyjny, prowadzenie monitoringu hałasu).
- Zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego (zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, poprawa efektywności energetycznej).
- Osiągnięcie i utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych i podziemnych (poprawa jakości wód, rozbudowa infrastruktury oczyszczania ścieków, ochrona i zrównoważone gospodarowanie zasobami wodnymi).
- Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych (czynna ochrona pomników przyrody, dalszy rozwój obszarów zieleni oraz utrzymanie terenów już istniejących, promocja walorów przyrodniczych i zrównoważony rozwój turystyki).
- Edukacja ekologiczna mieszkańców (zwiększenie aktywności społeczności lokalnej na rzecz środowiska, eliminowanie negatywnych zachowań).

1. STAN ŚRODOWISKA W MIEŚCIE

STAN POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO

Głównym problemem w zakresie zanieczyszczenia powietrza na terenie Żyrardowa jest tzw. *niska emisja*, przyczyną powstania problemu niskiej emisji jest zaspokajanie najzwyczajniejszych ludzkich potrzeb – ogrzewanie i komunikacja samochodowa. Niska emisja to problem związany z emisją szkodliwych pyłów i gazów powstałych w wyniku nieefek-

tywnego spalania paliw (węgla kamiennego, węgla drzewnego, benzyny, oleju napędowego itp.) w domach, samochodach oraz kotłowniach przemysłowych. Niska emisja jest przyczyną pojawienia się w powietrzu wielu szkodliwych substancji, wśród których można wyszczególnić pyły zawieszone (w zależności od frakcji cząsteczek są to PM10, PM5 czy PM2,5 – im niższa wartość, tym mniejsza frakcja i tym samym większa szkodliwość) oraz benzo(a)pirenu.

Największe stężenia mierzonych substancji na stacji przy ul. Roosevelta w Żyrardowie, będącej własnością Wojewódzkiej Inspekcji Ochrony Środowiska w Warszawie, odnotowane są w sezonie zimowym, a w szczególności w miesiącu styczniu. Od maja do września stężenia są zdecydowanie mniejsze. Największe stężenia substancji wchodzące w skład zanieczyszczeń powietrza występują w miesiącach objętych sezonem grzewczym.

DZIAŁANIA PODJĘTE PRZEZ MIASTO ŻYRARDÓW W 2018 R. W CELU OGRANICZENIA NISKIEJ EMISJI

W związku z przyjętą 30 listopada 2017 r. uchwałą w sprawie określenia zasad udzielania dotacji celowej na finansowanie lub dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła w ramach ograniczania niskiej emisji na terenie Miasta Żyrardowa, w 2018 r. zostały wymienione 64 kotły w ramach przyznawanych dotacji celowych na finansowanie lub dofinansowanie kosztów wymiany źródeł ciepła. W pierwszym roku funkcjonowania programu do ratusza wpłynęły 94 wnioski, z czego 64 rozliczono poprawnie. Dotacja przeznaczona była na wymianę pieca centralnego ogrzewania zasilanego paliwem stałym na piec centralnego ogrzewania zasilany gazem lub olejem opałowym. Niniejsza dotacja udzielana była w kwocie 5 000,00 zł, jednakże nie więcej niż 100% poniesionych kosztów na zakup nowego urządzenia grzewczego.

Istotnym elementem działań podejmowanych na rzecz ograniczenia zanieczyszczenia powietrza z niskich emitorów jest realizacja Programu Ograniczania Niskiej Emisji (PONE). Program obejmował działania polegające na wymianie przestarzałych kotłów na ni-

skoemisyjne źródła ciepła, poprawiając efektywność energetyczną budynków na terenie Miasta, a tym samym przyczyniając się do poprawy stanu powietrza. Dlatego 28 grudnia 2018 r. Uchwałą nr IV/26/18 Rady Miasta Żyrardowa została przyjęta aktualizacja Programu Ograniczenia Niskiej Emisji na terenie Miasta Żyrardowa w latach 2018-2024. Miasto prowadziło także działania informacyjno-edukacyjne mające na celu zwiększenie świadomości mieszkańców w zakresie zagrożeń związanych z zanieczyszczeniami powietrza oraz jak przeciwdziałać tym zagrożeniom w tym:

- w związku z realizacją Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie zorganizowano spotkanie informacyjne. W ramach tego spotkania przeszkolono mieszkańców w zakresie składania wniosków oraz przekazano bezpłatne materiały informacyjne;
- przygotowano i dystrybuowano ulotki i plakaty edukacyjno – informacyjnych jak, poprawnie palić w piecu, aby zminimalizować wydobywanie się do atmosfery szkodliwych substancji.

Dnia 14 grudnia 2018 r. na terenie Miasta została zainstalowana sieć czujników jakości powietrza składająca się z 7 sensorów. Parametry mierzone przez czujniki to: pomiar temperatury, pomiar wilgotności powietrza, pomiar ciśnienia atmosferycznego, pomiar stężenia pyłów PM10 oraz PM2,5. Od dnia 17 grudnia 2018 r. można śledzić na bieżąco poziomy zanieczyszczeń powietrza na specjalnej platformie internetowej lub pobierając darmową aplikację na IOS lub Androida. Czujniki zainstalowano na terenie całego Miasta Żyrardowa w lokalizacjach:

- Urząd Miasta Żyrardowa Pl. Jana Pawła II 1;
- AQUA ŻYRARDÓW ul. Rotmistrza Witolda Pileckiego 25/27;
- Miejski Ogród Jordanowski ul. Władysława Reymonta 13;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej ul. Czysta 5;
- Zespół Szkół Nr 1 ul. Bohaterów Warszawy 4;
- Przedsiębiorstwo Gospodarki Mieszkaniowej - Tor Kolarski ul. Stefana Żeromskiego 13;
- Ruukki Polska ul. Jaktorowska 13.

STAN POWIETRZA W ŻYRARDOWIE W OSTATNICH LATACH:

TAB. 1 STĘŻENIA PYŁÓW PM10 ORAZ PM2,5 W LATACH 2009-2017 W ŻYRARDOWIE.

Stanowisko	Rok	Liczba dni z przekroczeniami pyłu PM10 (poziom dopuszczalny w ciągu roku - 35 dni)	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 o okresie uśredniania wyników pomiarów rok kalendarzowy (µg/m3)	Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5
Żyrardów, ul. Roosevelta	2009	82	40	-
	2010	83	46	-
	2011	96	44	-
	2012	77	39	-
	2013	73	37	-
	2014	58	35	28
	2015	87	39	30
	2016	60	38	24
	2017	51	35	24

■ przekroczenie ■ dopuszczalna norma

Analizując stężenia pyłów PM10 oraz PM2,5 od 2009 r. można zaobserwować, że działania Miasta związane

z ograniczeniem niskiej emisji znajdują odzwierciedlenie w wynikach pomiarów, stężenia zanieczyszczeń

w ciągu ostatnich kilku lat wskazują bowiem stałą wyraźną tendencję spadkową.

2. GOSPODARKA ODPADAMI KOMUNALNYMI NA TERENIE MIASTA ŻYRARDOWA

Zgodnie z przyjętym w Żyrardowie modelem gospodarki odpadami, w roku 2018, bezpośrednio z nieruchomości zamieszkałych odbierane były następujące rodzaje odpadów:

- odpady segregowane suche (papier, tworzywa sztuczne, metale),
- szkło opakowaniowe,
- odpady zielone,
- odpady wielkogabarytowe,
- odpady zmieszane.

Częstotliwość odbioru poszczególnych frakcji odpadów komunalnych właściwa dla określonego rodzaju zabudowy (jedno- i wielorodzinna) wynika z zapisów *Regulaminu utrzymania czystości*

i porządku na terenie Miasta Żyrardowa.

Powyżej wymienione odpady segregowane oraz odpady problematyczne, m.in. takie jak:

- odpady komunalne budowlane i rozbiórkowe,
- zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny,
- przeterminowane leki,
- chemikalia,
- zużyte opony

przyjmowane były w ramach opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi w Punkcie Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) przy ul. Czystej 5. Przeterminowane leki można

było dostarczać także do wyznaczonych punktów aptecznych zlokalizowanych w różnych częściach miasta (wykaz aptek na stronie www.zyrardow.pl). Zużyte baterie umieszczane były w pojemnikach znajdujących się w obiektach użyteczności publicznej, np. Urzędzie Miasta, Starostwie Powiatowym, placówkach oświatowych i obiektach handlowych. Usługa polegająca na odbiorze i zagospodarowaniu odpadów komunalnych z nieruchomości, na których zamieszkują mieszkańcy, realizowana była przez Konsorcjum firm: EKO Hetman oraz PGK „Żyrardów”. Umowa zawarta do dnia 30.06.2019 r.

➤ PUNKT SELEKTYWNEJ ZBIÓRKI ODPADÓW KOMUNALNYCH (PSZOK)

Na terenie Miasta Żyrardowa przy ul. Czystej 5 funkcjonuje Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych (PSZOK) prowadzony przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej Żyrardów Sp. z o.o., który świadczył w 2018 roku usługi polegające na przyjmowaniu wytworzonych na terenie nieruchomości zamieszkałych selektywnie zebranych

odpadów komunalnych, takich jak: papier, metale, tworzywa sztuczne, szkło, opakowania wielomateriałowe, odpady komunalne ulegające biodegradacji, przeterminowane leki, chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, zużyte opony z samochodów osobowych oraz

pojazdów jednośladowych, opakowania po farbách, lakierach i rozpuszczalnikach oraz odpady budowlane i rozbiórkowe, stanowiące odpady komunalne. Transport odpadów do PSZOK zapewniali właściciele nieruchomości, we własnym zakresie i na własny koszt.

➤ OCENA MOŻLIWOŚCI PRZETWARZANIA ODPADÓW KOMUNALNYCH NA TERENIE ŻYRARDOWA

Na terenie Miasta w roku 2018 nie było możliwości przetwarzania odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz

pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania. Powyższe frakcje odpadów

przekazywane były do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK).

➤ ILOŚĆ ODPADÓW KOMUNALNYCH WYTWORZONYCH NA TERENIE MIASTA ŻYRARDOWA

W roku 2018 z terenu Miasta Żyrardowa zostało odebranych 12 958,6 Mg odpadów komunalnych, z których 11 967,5 Mg zostało odebranych bezpośrednio z nieruchomości, natomiast 765,8 Mg stanowiły odpady dostarczone przez mieszkańców do PSZOK.

W sposób selektywny odebrano z nieruchomości oraz przyjęto do PSZOK w szczególności następujące rodzaje

odpadów komunalnych:

- a) zmieszane odpady opakowaniowe,
- b) opakowania ze szkła,
- c) opakowania z tworzyw sztucznych,
- d) opakowania z metali,
- e) odpady ulegających biodegradacji,
- f) inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe,
- g) odpady wielkogabarytowe,
- h) opakowania z papieru.

Największy udział w ogólnej masie odpadów stanowią zmieszane odpady komunalne, których odebrano 9 034,8 Mg. Odpady te, podobnie jak zmieszane odpady opakowaniowe, odpady ulegające biodegradacji, odpady wielkogabarytowe oraz duża część opakowań ze szkła zostały przekazane do Regionalnych Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych (RIPOK) na Mazowszu.

➤ POZIOMY WSKAŹNIKÓW DOTYCZĄCYCH GOSPODAROWANIA ODPADAMI

Na podstawie dyrektyw unijnych Polska zobowiązana została do osiągnięcia odpowiednich poziomów recyklingu, odzysku odpadów i tak gminy mają zapewnić poziom:

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła w wysokości:
 - w roku 2019 – 40%
 - w roku 2020 – 50%

- ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w wysokości:

- w roku 2019 – 40%
- w roku 2020 – 35%

- recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów

budowlanych i rozbiórkowych

- w roku 2019 – 60%
- w roku 2020 – 70%

Należy zaznaczyć, że stopień segregacji odpadów sukcesywnie zwiększa się, biorąc pod uwagę ogólną ilość wytwarzanych odpadów na terenie Miasta Żyrardowa.

REKULTYWACJA SKŁADOWISKA ODPADÓW W SŁABOMIERZU

Jednym z głównych zadań w 2018 roku i w latach następnych jest kontynuowanie skutecznych działań zmierzających do zamknięcia i pełnej rekultywacji składowiska odpadów „Słabomierz-Krzyżówka”. W roku 2018 rozpoczęto prace związane z ukształtowaniem bryły składowiska. Spółka PGK „Żyrardów”

uzyskała pozwolenia na przetwarzanie odpadów na koronie składowiska, dzięki czemu formowanie bryły następuje własnymi środkami i sprzętem będącym w posiadaniu Spółki. Spółka będzie kontynuowała w/w zakres prac przez kolejne lata, do osiągnięcia rzędnej 175 m.n.p.m. Po wykonaniu całego zakresu rekultywa-

cji przewiduje się zagospodarowanie terenu składowiska w kierunku rekreacyjnym (teren parkowy, ścieżki rowerowe i inne elementy o charakterze sportowo-rekreacyjnym), jak również przewiduje się wykorzystanie terenu pod lokalizację instalacji OZE.

USUWANIE WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST

Miasto realizuje zapisy uchwalonego „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”, w którym zaplanowano podjęcie działań zmierzających do bezpiecznego usunięcia odpadów azbestowych z terenu Żyrardowa i zdeponowania ich na wyznaczonych składowiskach odpadów przemysłowych w sposób

eliminujący negatywne oddziaływanie azbestu na zdrowie ludzi i środowisko.

W 2018 roku zostało zdemontowanych i przekazanych do utylizacji blisko 30 Mg wyrobów zawierających azbest pochodzących z 22 nieruchomości. W latach 2012-2018, w ramach realizacji

programu, udało się usunąć blisko 460 Mg wyrobów zawierających azbest z 167 nieruchomości. Koszt realizacji powyższych prac wyniósł łącznie 173 284,38 zł, z czego ponad 140 000,00 zł stanowiło dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Warszawie.

3. ZAGROŻENIE HAŁASEM

Najbardziej dokuczliwym źródłem hałasu w mieście jest komunikacja drogowa, w szczególności droga wojewódzka nr 719. Wymieniona droga cechuje się znacznym natężeniem ruchu, co wpływa na pogorszenie klimatu akustycznego

na przyległych obszarach zurbanizowanych. Interwencje mieszkańców wskazują także na uciążliwość powodowane hałasem emitowanym przez ruch samochodowy z obwodnicy Miasta Żyrardowa tj. drogi krajowej nr 50.

Konieczna jest dalsza modernizacja istniejących dróg, organizacja ruchu oraz proponowanie alternatywnych rozwiązań komunikacyjnych takich jak transport zbiorowy i rowerowy, uspokajanie ruchu w centrum miasta.

4. OCHRONA WÓD, GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA

Obszar Miasta Żyrardowa położony jest w całości w dorzeczu rzeki Bzury, stanowiącej bezpośredni lewy dopływ Wisły. Istniejące zasoby wód zlewni rzeki Pisi-Gągoliny na obszarze Żyrardowa są użytkowane głównie dla potrzeb przemysłu, rekreacji i sportów wodnych oraz amatorskiego połowu ryb. Na terenie

miasta zlokalizowane są 3 obiekty zabudowy hydrotechnicznej: Zalew Żyrardowski – pow. 13,8 ha, zbiornik „Ruda” – pow. 1,23 ha, zbiornik „Centrala” – pow. 0,88 ha.

Monitoring rzek w Żyrardowie realizuje Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Warszawie Delegatura w Płocku.

W mieście istnieje układ kanalizacji typu rozdzielczego. Miasto jest w znacznej części skanalizowane. Zadania własne gminy w zakresie dostarczania wody oraz odprowadzania ścieków sanitarnych realizowane są przez spółkę miejską – Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej „Żyrardów” Sp. z o.o.